

Πες μου τι σκέφτεσαι να σου πω τι κοινωνία είσαι

Θυμήθηκα τα GoogleTrends. Την ετήσια, δηλαδή, δημοσιοποίηση από τη γνωστή διαδικτυακή μηχανή αναζήτησης των δημοφιλέστερων αναζητήσεων που έγιναν στις χώρες της υφελίου.

Ας δούμε, υπό τη μορφή ανασκόπησης, τα ευρήματα που αφορούν στην χώρα μας, για το 2016:

- Ταχύτερα αυξανόμενες αναζητήσεις: 1) Euro 2016, 2) Pokemon, 3) Παντελής Παντελίδης, 4) Ολυμπιακοί Αγώνες Ρίο 2016, 5) Eurovision 2016, 6) PublicBlackFriday, 7) DavidBowie, 8) KaraSevda, 9) Δίδυμα Φεγγάρια, 10) Brexit.

- Δημοφιλέστερα γεγονότα – εκδηλώσεις: 1) Euro 2016, 2) Eurovision 2016, 3) PublicBlackFriday, 4) Ολυμπιακοί Αγώνες Ρίο 2016, 5) CopaAmerica 2016, 6) Oscar 2016, 7) Καρναβάλι 2016, 8) USElections, 9) Τελικός Κυπέλλου 216, 10) ChampionsLeague 2016.

- Διάσημες προσωπικότητες: 1) Παντελής Παντελίδης, 2) DavidBowie, 3) Γιάννης Χαρούλης, 4) Γεωργία Αποστόλου, 5) Prince, 6) DonaldTrump, 7) Νανά Καραγιάννη, 8) AlanRickman, 9) Άννα Καρακάση, 10) MelaniaTrump.

- Τηλεοπτικά προγράμματα: 1) KaraSevda, 2) Δίδυμα Φεγγάρια, 3) Πέππα το γουρουνάκι, 4) Έλα στη θέση μου, 5) Το νησί, 6) XFactor, 7) PabloEscobar, 8) Τύχη Βουνό, 9) WestWorld, 10) Outlander.

(Για την οικονομία του χώρου παραλήφθηκαν οι τομείς «ταινίες» και «ορισμοί λέξεων»).

Όπως συμπεραίνουμε, τα θέματα που πρωτοστάτησαν στις διαδικτυακές αναζητήσεις στη χώρα μας, άρα απασχόλησαν σημαντικό μέρος της ελλαδικής κοινωνίας, αφορούν στη συντριπτική τους πλειοψηφία στον τομέα του αθλητισμού και του θεάματος. Όλα αυτά, λοιπόν, τα αξιοσημείωτα καταγράφηκαν να ενδιαφέρουν την προοδευτική, απελευθερωμένη και ώριμη σημερινή ελλαδική κοινωνία.

Ας δούμε όμως, ποια ζητήματα απασχολούσαν την κοινωνική καθημερινότητα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, την οποία διάφορες σκοπιμότητες επιχειρούν, με ανιστόρητες γενικεύσεις, να χαρακτηρίσουν ως «οπισθοδρομική», «διεφθαρμένη», «υπανάπτυκτη».

Όπως και τώρα έτσι και τότε διάφορες προσωπικότητες προνόησαν να καταγράψουν τις κοινωνικές τάσεις της εποχής τους. Μία τέτοια ενδιαφέρουσα καταγραφή διαβάζουμε στο βιβλίο του πατρός Καλλίστου Ware, «Η Ορθόδοξη Εκκλησία» (εκδ. «ΑΚΡΙΤΑΣ», σελ. 63-64):

«Δεν είναι χωρίς λόγο που το Βυζάντιο αποκλήθηκε «εικόνα της ουράνιας Ιερουσαλήμ». Η θρησκεία βρισκόταν σε κάθε πτυχή της ζωής του Βυζαντίου. Οι γιορτές του Βυζαντίου ήσαν θρησκευτικά πανηγύρια· οι αγώνες που παρακολουθούσε στον Ιππόδρομο άρχιζαν με ύμνους· στα εμπορικά του συμβόλαια επικαλείτο την Αγ. Τριάδα και έβαζα σ' αυτά το σημείο του

σταυρού. Σήμερα, σε μια αθεολόγητη εποχή, είναι αδύνατο να καταλάβουμε πόσο τρομερό ενδιαφέρον έδειχνε η κάθε κοινωνική τάξη, οι λαϊκοί και οι κληρικοί, οι φτωχοί και οι αγράμματοι, αλλά συνάμα οι αυλικοί και οι λόγιοι, για τα θρησκευτικά ζητήματα. Ο Γρηγόριος Νύσσης, περιγράφοντας τις ατελείωτες θεολογικές συζητήσεις στην Κωνσταντινούπολη την εποχή της Δεύτερης Οικουμενικής Συνόδου, μας λέει:

(Αυτή η συζήτηση) γεμίζει ολόκληρη την πόλη, τις πλατείες, τις αγορές, τα σταυροδρόμια, τα σοκάκια· κουρελήδες, αργυραμοιβοί, παντοπώλες: όλοι συζητούν μετά μανίας. Αν ζητήσεις από κάποιον τα ρέστα σου, αυτός φιλοσοφεί περί του Γεννητού και του Αγέννητου· αν ρωτήσεις για την τιμή του ψωμιού, η απάντηση θα είναι πως ο Πατήρ είναι ανώτερος και ο Υιός κατώτερος· αν ρωτήσεις «είναι το μπάνιο μου έτοιμο;» ο θαλαμηπόλος θα σου απαντήσει πως ο Υιός δημιουργήθηκε εκ του μηδενός.

Τέτοιου είδους λοιπόν ζητήματα απασχολούσαν τους πολίτες του «επικατάρατου» Βυζαντίου. Φαντάζομαι το πόσο παρακατιανός θα φαντάζει στα μάτια του σημερινού ελλαδίτη, δεινού αναλυτή του «Survivor» και των τουρκοσίριαλ, ο βυζαντινός πολίτης των προαναφερόμενων ανησυχιών. Βέβαια, ο ακριβοδίκαιος Αίσωπος έθεσε τα πράγματα στη σωστή τους βάση: «όσα δε φτάνει η αλεπού τα κάνει κρεμαστάρια».

Προσωπικά θα περιοριστώ στην απόφαση ότι, το διαλεκτικό επίπεδο των κοινωνιών είναι αυτό που διαμορφώνει την πολιτική ηθική και η ποιότητα της πολιτικής ηθικής είναι αυτή που ανατροφοδοτεί την κοινωνία.

Ο κύκλος μπορεί να γίνει γόνιμος, μπορεί όμως και φαύλος. Τα γενικότερα συμπεράσματα ανήκουν στον αναγνώστη.

Γεώργιος Κοσ. Τασούδης
Συγγραφέας – Ποιητής
Θούριο Ορεστιάδας